

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 5

1. února 2009

Cena: 7 Kč

600 LET OD VYDÁNÍ KUTNOHORSKÉHO DEKRETU

Kutnohorský dekret, jehož výročí si připomínáme, se možná nechtěně stal rozbuškou, která odstartovala asi největší zlom v životě Evropy. Musíme se však po pomyslné lince času vrátit obhlédnout situaci.

Již více než dvě století Evropou zmítá velký neklid a války. Křížové výpravy jítí fantazii křesťanů proklamovaným bojem proti "nevěřícím". Tak jsou s oblibou označováni vyznavači jiné podoby víry v jediného Boha – židé a muslimové. Při bližším pohledu vidíme, jak se proklamovaná jednota křesťanské Evropy pod vedením církve (po jejím násilném vymezení se vůči části východní – ortodoxní, později nazývané pravoslavné) rozpadá. Vznikají prazáklady nacionálních států – např. vyhánění muslimské a později i židovské komunity z Iberského poloostrova je základem španělského a portugalského království. Velice jasně je to také vidět na území Francie. Král Filip Šličný zaútočí proti řádu křižáckých templářů a přinutí i papeže, aby mu v této činnosti asistoval. Dokonce jej roku 1309 internuje na své území do města Avignon. Období do roku 1377, kdy se po složité diplomacii Karla IV. papežský úřad vrací zpět do Říma, je proto historiky nazýváno "avignonským zajetím". Mnoho z papežských úředníků však zde svévolně zůstalo ještě další léta. Na základě různých právních klíčů pak obě strany zvolily "svého" papeže a stávaly se tak hříčkami feudálů, kterým se vyplátilo podporovat "svého" kandidáta.

Do této situace mocenských her je zataženo i Království české. Karel IV. se stará o vybudování univerzity, prvé na sever od Alp. Sjednocuje zákonodárství a nově, zcela programově buduje hlavní město uprostřed české kotliny. Promyšlenou svatební politikou se obklopuje přáteli a spojenci. Svému království získává i jistou církevní autonomii uznáním svého učitele a přítele Arnošta pražským arcibiskupem. A tady vidím klíč k jeho celoživotním snahám: vytvořit v zemích, za které cítí nejvyšší odpovědnost, jakousi oázu prostoru Božího míru a pokoje. To není hloupá fráze, když se traduje jeho snaha slovy: „Kdyby zítra přišel na zem k soudu Kristus, České země budou pro něj připraveny!“

V lucemburské Praze kromě samotného Karlova učení bylo 20 latinských farních škol, 4 školy kolegiální, 3 klášterní a 1 židovská. Svou hustotou tato síť odpovídala stavu v 19. století. Karel IV. snil o ústavu, zahrnujícím studium celé scholastické moudrosti. Chtěl, aby v Praze fungovaly všechny čtyři fakulty: artistická, lékařská, právní a teologická. Povolání té poslední představovalo malý zázrak. Avignon totiž žárlivě střežil monopol pařížské teologie a souhlas, aby se obor přednášel i jinde, dávala kurie jen výjimečně.

Pražskou univerzitu zakládal Karel jako instituci českou, nikoliv říšskou či snad dokonce německou, třebaže v nacionalistické německé literatuře býval tento fakt tvrdohlavě vyvracen. Argumenty však mluví jednoznačně: Univerzita Karlova byla dotována výhradně z českých prostředků, říše římskoněmecká na ni nikdy nepřispěla jediným grošem. Kancléřem byl český arcibiskup. Nezbytným symbolickým ochráncem pak český patron svatý Václav, jehož obraz je na univerzitní pečeti. Zakládací listinu Karel IV. podepsal jako král český, nikoliv římský.

Její stanovy byly z dnešního hlediska velmi moderní. Hlavou univerzity se mohl stát i student a vskutku, vůbec prvním rektorem Karlova učení, kterého známe jménem, byl jakýsi Henricus de Etwat, posluchač právnické fakulty...

Faktem ovšem je, že na pražské univerzitě od počátku přednášeli i studovali z valné části příslušníci jiných národností; Češi tu byli v menšině. To vyplývalo především z jedinečného postavení Karlova vysokého učení, a v tom také tkvěl věhlas i univerzální dosah jeho působnosti. Vždyť do Prahy mířila vědychtivá mládež z půlky Evropy! Na východ od Paříže a na sever od Alp ani žádná další možnost nebyla. Řečeno lapidárně: první česká univerzita byla česká podle místa založení a působnosti, latinská studijním jazykem, mezinárodní svým významem.

K přijetí na vysokou školu nebylo tenkrát nezbytně nutné, aby uchazeč absolvoval nějaký nižší stupeň studia. Musel však slušně ovládat latinu, ať už se jí naučil kdekoliv. Suma vědomostí se předávala hlavně čtením schválených autoritativních spisů, takže přednášky byly spíše latinským diktátem. Na rozdíl od těchto přednášek (proto dobovým pojmem čtení) se v disputacích a řečnických kláních na filosofické či teologické téma (kvodlibetech) trénovalo logické myšlení, schopnost argumentace, formálně správné a posluchačsky efektní vyjadřování.

Právě na těchto kvodlibetech se odehrávalo ono hlavní dění na univerzitě. Zopakujme si: Po pařížské Sorbonně šlo o druhé nejprestižnější centrum myšlení v Evropě. Řada českých slechticů zajíždí na jiná učiliště vyslechnout tam několik semestrů a pak se vrací s novými myšlenkami. S překvapením zjišťují, že snahy o reformu církve, jak ji znají z působení Karla IV., svým způsobem rezonují i ve vzdálené Anglii v díle už zesnulého Viklefa. Dovedené opisy začínají kolovat a povzbuzují k vlastním úsudkům, že vlastně milovaný Milč z Kroměříže i anglický učenec došli ke stejným závěrům o nutnosti chudoby církve. To vše s nelibostí sledují němečtí mistři, kteří se bojí reformou. Právem. Proto udávají římskému

Vlášský dvůr v Kutné Hoře, kde Václav IV. před 600 lety podepsal Dekret kutnohorský

papeži, že Čechové se stávají zastánci kacířství. Vyvolají několik inkvizičních aktivit, ze kterých se čeští mistři vrací vcelku rehabilitováni. Tato skutečnost a příprava reformního koncilu v Pise, který má vnést do církve pořádek, odstavit oba papeže, kteří se vzájemně proklínají, a zvolit nového regulérně, spřádá pletivo složitých jednání.

Jsme na okraji Vánoc 1408. Václav IV. dlí na Horách Kutných, pověstných stříbrnými doly, pokladnicí království, a horlivě jedná s radou poselství. V Praze se připravuje tradiční novoroční kvodlibet – setkání a veřejné střetnutí největších duchů králov-

ství. Koncem 14. století tam přednášelo asi 50 řádných profesorů a nejméně 200 dalších pedagogů, z toho 40 – 80 Čechů. O funkci kvodlibetáře – koordinátora či moderátora, jak se dnes rádo říká, proklamativně požádal Matěj z Knína. Podle univerzitního statutu mu v tom nelze zabránit, třebaže se právě vrátil z inkvizičního procesu neodsouzen. Němečtí mistři si to berou za záminku a vyhrožují, že odejdou z Prahy i se svými studenty. Akce se přesto uskuteční a nejhrovnější se tam vyjádří Jeroným Pražský. Obhajuje svobodu a nutnost poznávat navzájem své názory, diskutovat o nich a vybírat z nich jen to nejlepší a

nejtrvanlivější. Každého, kdo by tomu chtěl bránit, nazývá velmi silnými výrazy a studenty vybízí, aby bojkotovali ony mistry, kteří se bojí a odmítají zkoumat vlastní myšlenky. Vyzývá je tak k občanské neposlušnosti, protože studenti platili poplatek za každou navštívenou disputaci, nikoliv za studium jako takové. Václav IV. si jak rektora Jana Husa, tak Jeronýma Pražského okamžitě zve na kobereček. Víme, že Hus po této návštěvě dle svých slov závažně ochorel.

Václav nato povolává oficiální delegaci univerzity a žádá jejich konečné

Dokončení na str. 3

OKIENKO DO SÚČASNEJ SLOVENSKEJ LITERATÚRY

K Vianociam vyšla antológia slovenských spisovateľiek. K tejto zbierke poviedok vám prinášame jednu z recenzií a glosu:

* Recenzia

Již vlastní název tohoto společného díla mě tak trochu zarazil. Jde snad o negativní postoj k bytí? Napsaly je spisovatelky, protože jim nevyšlo v životě to, co si vysnily? Je snad život z jejich pohledu újmou? Ano. S takovými pocity jsem otvíral tento sborník, který nese expresivní název: "Keď život šplechne do očí". Podíval jsem se do tiráže a zjistil jsem, že jde o publikaci, kterou vydává Klub slovenských spisovatelek FEMINA. Opět jsem si položil otázku: „Jde o ženy ukřivděné životem?“ Začetl jsem se do povídek a vězte, ač jsem měl mnoho práce, vše jsem odložil. Povídka od povídky měla nejenom obsahově, ale i literárně svá specifika – povídky plné napětí, životních otázek, postojů i zvládnutých tragedií. Na běžných životních situacích jsem vyčetl postřehy, které vnímám, ale

nejsem schopen je s takovou grácií popsat.

Každá ze spisovatelek popisuje své pocity svým přístupem a poznáním, je cítit, že nejde v žádném případě o snahu „nyní něco napíši, protože musím.“ Kupříkladu autorka Eva Bachletová ve své části "Zmierenie" popisuje situaci existenciálního napětí mnoha otázek, avšak i odpovědí. Začetl jsem se i do básní, které odhalují něhu, vyřčenou lásku. Vždyť pohledme na názvy: "Iba neha", "Malý ošial" apod. Některé texty mne donutily napsat si pár poznámek do budoucích kázání, které pronesu bez uvedení autora pouze proto, že za mne autor vyřešil některé problémy a odpověděl s takovou precizností, že již věc nemusím ani domýšlet. Přivlastnil jsem si je, vzal za své, jsou mé.

Avšak struktura literárního projevu v těchto povídkách je skutečně různorodá. To zvláštní vyjádření jazyka, které člověka povýšilo nad všechny tvory. Vzpomněl jsem si na prolog Janova evangelia. „Na počátku bylo slovo a to slovo bylo u Boha. To slovo

byl Bůh.“ V případě tohoto sborníku mohu analogicky říct: „Na počátku byl pocit něhy, utrpení, zkušeností, a pak přišla slova, která to velice umně vyjádřila.“ Nejde o dekadentní příběhy složených slov, jde o protřpěné, krásně řečené, kdy odpovědi dávají možnost opětovně položit otázku. Zůstává prostor pro čtenáře, který vstoupí do sborníku a těší se, že další a další příběhy budou stejně obsažné, někdy až Čapkovsky popsané s úsměvem Haška.

Pro člověka 21. století se otvírá etická škála hodnot, na které jsme zapomněli ve shonu po penězích, nadbytku, blahobytu. Povídka "Deň motýľa" je toho krásným příkladem. Hnedle za touto introvertní povídkou plnou etiky přichází strohá realita napsaná Vladimírou Komarovskou s názvem "Žobrák". Realita vulgarity bytí, ošklivé situace, kladoucí otázky i odpovědi o příčinách, východiscích a vině.

Nejde popisovat v tomto mém zamyšlení každou ze 14 povídek. Jedna mne však obzvláště nadchla. Nechci říct,

Dokončení na str. 4

Cesty Páně jsou nevyzpytatelné

V dušičkovém čísle Českého zápasu L. P. 2008 jsem se s vámi podělil o „Příběh smutku i naděje“ pana Jana. Dovoďte mi, abych vám dnes nabídl k přečtení další příběh, a to pana Zdeňka. Jak vyplývá z nadpisu mého článku, člověk si někdy může myslet i domýšlet cokoliv, ale poslední slovo má vždy náš Nebeský Otec.

Jednoho povánočního mrazivého večera jsem přišel do práce na noční službu. Kolegyně mě již ve dveřích zdravila slovy: „Za chvíli budeš mít exitus. Prý jsi věřící, tak ho vyprovod' na cestu.“ Po předání všech potřebných informací o oddělení kolegyně odešla. Já jsem si vzal do ruky Bibli a šel na pokoj, kde ležel pan Zdeněk. Vypadal velmi špatně – vysoká horečka, zrychlené dýchání, byl zcela apatický... Měl všechny příznaky rychlé se blížícího konce života lidského. Umíral v 67 letech na zápal plic. Udělal jsem mu na čelo znamení kříže, četl mu z Písma a poté jsem se pomodlil za jeho duši. Ostatní práce ovšem nepočká. Musel jsem jít sloužit všem lidem na oddělení.

Asi o půl osmé večer se na pana Zdeňka přišel podívat sloužící lékař a řekl mi, že do hodiny jistě zemře. Opět jsem ho navštívil na pokoji, podržel jej za ruku a ještě se za něho pomodlil. Konec měl přijít každou chvíli. Ovšem čas plynul, hodiny ubíhaly a pan Zdeněk tu ještě stále byl. Navíc mi přišlo, že mě začíná sledovat očima, že se "probouzí" z té apatie, nebo spíše agónie, ve které předtím byl.

Ráno jsem se za něho před koncem služby naposledy pomodlil, poté předal oddělení a spěchal domů. Když jsem potom o dva dny později přišel do práce, nevěřil jsem vlastním očím. Pan Zdeněk byl živ, právě měl návštěvu a dařilo se mu poměrně dobře. Jeho stav se zlepšil, vlastně se začal uzdravovat.

Potkal jsem lékaře, který ho tu noc kontroloval a řekl mi, že tomu nemůže uvěřit. Prý se v tomto ještě nikdy nemýlil. „Bylo to nad slunce jasné,“ řekl. Pomyslel jsem si, že možná ano, ale poslední slovo má vždy Hospodin.

Manželka pana Zdeňka se mi poté svěřila, že se onu noc vroucně modlíla a prosila Krista za manželovo uzdravení přesto, že znala lékařskou prognózu.

Cesty Páně jsou nevyzpytatelné, zhruba ve stejnou chvíli se někdo modlí za uzdravení a někdo jiný za pokojný odchod téhož člověka.

Pan Zdeněk má ještě asi ujít kus cesty, než si ho Hospodin povolá k sobě na věčnost. Člověk mýlí, Bůh mění.

Aleš Toman

Z kazatelského plánu

4. neděle po Zjevení Páně

Téma: Blahoslavení lidé tiší

Evangelium je určeno celému světu. Máme-li získat svět, nezbyvá, než volit cestu toho, jenž zvířetil nad světem tichostí a pokorou srdce. Ti, kdo nedovedli být tiší a pokorní a chtěli být pány světa, protože jim chyběla spravedlnost a střízlivá soudnost, skončili vždycky tragicky. Mnohokrát takto uvedli lidstvo do katastrofy. Jejich blaho bylo zoufale krátké, vzhledem k nárokům na jeho tisícileté trvání. Nestačili se ukrýt před hněvem Božím. Ze Zjevení Páně plyne jiná cesta, jak obdržet zemi za dědictví. Být tichými a pokornými, nechat se vést Pánem, který dodává síly, abychom byli schopni obstát ve zkouškách, vzdorovat i zlořečením a pronásledováním. Umět proti svěřepé pýše postavit lidství posvěcené spasitelným utrpením Krista - Krále.

Vstup: Ž 37,5-11

Tužby:

2. Za dar tichosti a pokory...
3. Aby nás trpělivou a pokornou láskou naučil jednat...

Epistola: 1 Pt 2,19-25

Evangelium: Mt 11,28-30

K obětování: Sf 2,3

K požehnání: Mt 21,5

Modlitba:

Buď Bohu sláva za Zjevení v tichém a pokorném služebníku, našem Pánu Ježíši Kristu. Buď dík Spasiteli našemu, jehož laskavost jsme nezahynuli hříchem své pýchy a falešného sebevědomí. Buď veleben Duch svatý, Duch mírnosti a pravé svobody. Amen.

Vhodné písně: 54; 188

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písma svatého. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)

Hledání 2

V téže době působil v severním království za krále Jarobeáma II. Judejec, prorok Ámos. Toto království se Bohu velmi vzdalovalo důrazem na božství králů (král se považoval za zplnomocněného zástupce Boha na zemi) a modlářstvím ve svatyních. Prorok vybízel lidi, aby neputovali do svatyní kvůli obřadům, ale hledali Hospodina, tj. aby hledali dobro a ne zlo. Přijde čas, kdy Bůh umlkne, přestane obecnoství s Bohem a nastane hlad po Hospodinových slovech, který se nedá ničím uspokojit. Pak bude mamé hledání Boha.

Am 5,4.6.14; 8,11-12

V babylónském zajetí v prvním roce

vlády krále Darjavěše (Dareia) se Daniel obrátil k Panovníku Hospodinu, aby ho vyhledal modlitbou a prosbami za odpuštění hříchů pro svůj lid.

Da 9,1-3

V 5. stol. př. Kr. se v historii Božího lidu objevila další velká osobnost. Byl to zákoník Ezdráš, který se postavil do čela navrátilců z babylonského zajetí. Ostýchal se žádat krále Artaxerxa o ozbrojený doprovod a jízdu, aby je na cestě chránili před nepřítelem. Řekl králi: „Dobrotivá ruka našeho Boha je nade všemi, kdo ho hledají.“ Šťastně se pak Ezdráš s navrátilci dostali do Jeruzaléma i se zlatem a stříbrem pro chrám.

Ezd 8. kap.

Knihy žalmů velmi často zmiňují lidi, kteří hledají Hospodina. Hodnotí je kladně: takoví lidé okřejí v srdci, radují se a veselí, nemusejí se stydět, rozumějí všemu, budou jíst dosyta, blaze jim, že zachovávají Boží svectví a věnují Bohu celé srdce, ti budou Hospodina chválit a nebude jim nic chybět.

Ž 69,7.33; 70,5; Př 28,5;

Ž 119,2; 22,27; Ž 24,6; 34,11

Ve Starém zákoně je mnoho výzev: Hleďte Hospodina, hleďte Hospodinu tvář! Dotazujte se po Hospodinu a jeho vůli! Tak přikazuje žalmista, prorok Ámos, prorok Izajáš.

Ž 27,8; 105,4; Am 5,4

Texty vybrala: Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Nad Písmem

TEN TICHÝ HLAS NÁM ZVĚSTUJE, ŽE ŽIVOT MÁ SVŮJ CÍL...

Mt 11,28-30

Naše životy kolem nás jsou zahlcovány stále větší intenzitou hluku, který – jak ukazují lékařské výzkumy – škodí našemu zdraví. Lidé proto hledají únik. Mnozí v pátek odpoledne se sbalí a odjedou na své chaty, aby si užili zdravého vzduchu a především klidu. Ale ouha. I tam zaznívá rachot sekáček, cirkulárek. A tak návrat do domovů je bez výsledného efektu. Hledači ticha si neodpočinuli, neboť – jak tvrdí – práce je stále dost. Určitě se nemohli ve dnech volna vůbec zklidnit. Lopota doprovázená lomozem pak provází další jejich dny. Paradoxně však v tomto hektickém způsobu života mnozí přijímají pozvání na místa, kde by se měli odreagovat. Kráčejí třeba za hlasem celebrit, zpěváků a skupin, jenž halasně násobí zvuková mixáž, navštěvují sportovní stadióny, kde krásné Poláčkovské fanoškovství je zaměřeno za křiklounství doprovázené ničením majetku i újmou na zdraví. Jiní se vydávají za hlasy, jež šalebně obkluzují v mnohých slibech nastávajícího – prý zcela určité lepšího zítřka, zjednávatelého pořádek. A tak jsme pak svědky mnoha bolestných střetů, které vydávají svědectví o zlobě a nenávisti v nás a mezi námi. Jakoby mnozí zapomínali na historickou zkušenost toho, že ti, kteří nejvíce křičeli, skončili v propadlišti dějin. A tak se nabízí otázka – kde nalézt klid a pokoj pro duši? I do dnešních, mnohdy neklidných dnů však stále zaznívá tichý hlas, stále stejně laskavě a trpělivě. Hlas pozvání k nalezení skutečného pokoje. Tím, který mluví, je již po téměř 2 000 let Pán Ježíš Kristus. V alegorické básni moravského kněze Karla Dostála Lutinova, již mistrně zhudebnil Josef Bohuslav Foerster, je představen jako Oráč, který "svaté seje zrní, a klaté sklízí tmí. Dva tisíce roků, pořád slzy v oku". Ale On to na rozdíl od nás lidí nevzdává. A proto i dnes nás zve: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny.“ Jeho dobrá zpráva je opravdu určena pro celý svět. Jen mít bystré smysly a vnímavé srdce. A o ta bychom měli pro-

sit nejen pro své blízké, ale především pro ty, kdo potřebný klid nenalézají, i pro ty, kdo nám nepřejí a Krista tvrdohlavě odmítají. Vždyť kdo z nás není obtíženi břemeny - trápením třeba v osobním životě, samotou, nedostatkem zdraví, nepochopením pro svou víru a hlavně - když se setkává s neláskou? Všechny takové volá Kristův hlas. „Učte se u mě.“ My víme, že učení je celoživotní proces. I učení se víře, abychom v ní rostli a dozráli. Takovým všem obtížným břemeny mnohých bolestí a trápení je zapotřebí nalézt rovnováhu, klid, které nemožou dát ani lidé, ani svět. Udílí je ten poslaný na svět z Lásky, představující se jako "tichý a pokorného srdce". Jen u něho, v jeho náručí lze nalézt odpočinutí. On, který na sebe vzal za nás kříž, naše mnohé kříže nadlehčuje. Mnohá břemena, která se nám zdají být v naší tísní nesnesitelnými, stávají se pak s přijetím Ježíše do programu našich životů lehčími. K tomu napsal francouzský básník a dramatik Paul Claudel: „Kristus nepřišel odstranit bolest, ani nepřišel vysvětlit její příčinu, ale přišel ji naplnit svou přítomností.“ A to je úžasné svědectví. On chce být s námi v našich radostech i v bolestech. Kristova tichost a pokora se snoubí se služebností pro nás, a to jsou spojené jmenovatele jeho velké lásky k nám. Už text moravské lidové poezie zhudebněné do působivého sboru Leošem Janáčkem koresponduje moudře s biblickým poselstvím: „Znáš, že pravá láska v ústech nepřebývá, v tichom srdci bydlí láska opravdívá.“ Kdo přijme Krista do svého života v naději a víře, ten bude kráčet i přes mnohé zkoušky jistěji a lásku pak nejen přijímá, ale i ochotně dává. Jen u Krista se můžeme naučit novosti života, hodnotám z Ducha Božího, jak napsal apoštol Pavel v Listu Galatským: lásce, radosti, pokoji, trpělivosti, laskavosti, dobrotě, věrnosti, tichosti a sebeovládání. A pak se nám určitě půjde v našich dnech z milosti nám daných mnohem lehčeji. Ježíšovo učení bylo na hony vzdálené od hlasu učenců jeho doby – učitelů Zákona, kteří přikazovali

a svazovali, ve své přehnané přísnosti zapřahali člověka do jářma, které – jak svědčí Písmo – ani oni sami nemohli unést. Ježíš však opravdu miloval a miluje a v utrpení podpíral a podporá. A vede své, aby jej následovali. Aby tak obnovili svůj aktivní vztah – k Bohu i k bližnímu. Vždyť jen takový obdrží vzácné dědictví, kteří v Kristu své cesty svěří Hospodinu, doufají ve svých dnech v něho. Mnohé příklady z historie nám ukazují, že - kdo kráčí v jeho stopách, ten nemůže být zapomenut. Takovému je dáno poznání daru důstojného života na této Zemi i směr k našemu společnému cíli – k životu věčnému. Teolog Traugolt Holz ve své knize Ježíš z Nazareta napsal: „Ježíšův život dává životu vůbec perspektivu, a tím smysl. Ježíšova výzva ve všech proměnách času zůstává platná. Právě nyní je pro tebe čas rozhodnutí. Dnes a zde můžeš získat život pro sebe i svět. Obrát se k životu, žít můžeš jen tehdy, když pomůžeš žít světu kolem.“ Kež každý z nás nepřestává si uvědomovat své poslání, svůj úkol v tomto světě – po vzoru Ježíšově být tichým a pokorným. Kež i my všichni znovu otevřeme své oči a svá srdce k té úžasné výzvě i k aktuálnímu pozvání. Vždyť Ježíš nás stále učí a chce vést, dokazuje, že má moc a že drží klíče od bran království, k němuž všichni spějeme a snad s jeho milostivým slitováním dospějeme. Amen.

Zdeněk Kovalčík

**Pane Ježíši Kriste,
prosíme, dej nám srdce
vnímavá, otevřená
v každém dni
tvému Slovu,
které chce proměnit
naše životy.
Uč nás tichosti a pokoře,
laskavosti a trpělivosti.
Dávej nám sílu
ke svědectví
o tvém království pokoje
a lásky pro všechny,
se kterými se setkáme.
Amen.**

ZE VZPOMÍNEK BR. FARÁŘE OLDŘICHA VÍTA 4

Pokračování z minulého čísla
Podle sdělení tisku došlo k upálení středoškoláka ze Šumperka J. Z. dne 25. února 1969 asi ve 13.40 hod. Ti, co Jana Zajíce doprovázeli, dostavili se na mou tehdejší vlnohradskou adresu zhruba půl hodiny nato. Já se však nacházel v dejvické koleji a na telefonické zavolání jsem okamžitě spěchal na Vinohrady. V chvatu jsem převzal vše od Zajícových přátel a spolu s nimi se vydal na Václavské náměstí. Cestou jsem se od obou stačil dozvědět, že Zajíc jim nařídil, že mne mají vyhledat až po osudném jeho činu. Zdůrazňoval přitom, že jedině já bych ho mohl od jeho úmyslu odvrátit...

Když jsme stanuli u osudného domu na Václavském náměstí, kde vzplála Zajícova živá pochodeň, bylo nad slunce jasné, že tady jsme naprosto zbyteční. Dům a jeho nejbližší okolí bylo střeženo příslušníky bezpečnosti. Pospíšili jsme tedy na sekretariát SVS na Gorkého náměstí (dnes opět Senovážné). V jeho prostorách jsme však nezastihli žádnou kompetentní osobu. Dostalo se nám jen informace, že předsednictvo SVS zasedá spolu s ministrem školství prof. Vilibaldem Bezdíčkem v restauraci "Pelikán" v ulici "Na Příkopě". Teprve až tam v přítomnosti ministra jsem tlumočil zprávu o tragickém skonu šumperského středoškoláka a doložil jsem ji příslušnými dokumenty, které mi byly předány přáteli Jana Zajíce. Všichni přítomní vyslechli znění Zajícova povolání a pan ministr na dotaz, zda by se mělo rozmnožit, jednoznačně kladně odpověděl. Jenže sled událostí pojednou se začal odvíjet podle prapodivného scénáře, který nikdo z nás nemohl předvídat. Na sekretariátu SVS, kam se celá sešlost mimo osobu ministra školství opět uchýlila, se za zády nejvíce "zainteresovaných" děly věci, při nichž se studentští radikálové předváděli neuvěřitelným způsobem. Jednak sebrali všechny dostupné materiály, aby vzápětí sami o sobě rozhodli, že se vytiskne jen velmi omezený počet Zajícova povolání, zhruba jeden exemplář měl postačovat pro každou vysokoškolskou fakultu a měl být vydáván jen proti podpisu oprávněnému zástupci konkrétní fakulty. Čisté archy se Zajícovým podpisem mezitím putovaly do skříně a tam uloženy, aby bylo zabráněno jejich eventuálnímu použití. Naštěstí se alespoň část z nich podařilo odcizit a poté potajmu textově doplnit. Byly pak potajmu předávány jen těm nejvěrnějším Zajícovým přátelům...

Čas nezadržitelně ubíhal a jednání, jak zajistit předání osobního dopisu Jana Zajíce jeho rodině, se protahovalo. Nezvratitelné bylo jen to, že nikdo nemůže mou osobu v této záležitosti zastoupit. Průtah rokováni tkvěl také v tom, že nebylo k dispozici nezbytné služební auto. Nakonec posloužil přivolaný vůz pražské taxislužby. Ostatně byl již nejvyšší čas vyrazit na více než třítakilometrovou cestu. K dispozici jsem měl jako průvodce právníka SVS a průvodčí list podepsaný předsedou SVS Čech a Moravy Michaelem Dymáčkem. Vyjeli jsme z Prahy kolem 21.30 hodin a v noci asi o 2. hodině jsme učinili první větší zastávku v Šumperku v objektu internátu, přechodném bydlišti Zajícově.

Rozmlouvali jsme tam s vychovatelem, jenž měl v ten den noční službu, avšak rozhovor s ním v nás nezanechal příznivý dojem. Považovali jsme tudíž za prvořadé nastoupit do vozu a v cestě pokračovat. Snad hustý sněh, který nepřetržitě padal, nám dopomohl, že jsme mohli bez úhony ujíždět až na místo určené - do Vítkova. Cestování však bylo strastičné. Zapadali jsme do závěj neprotážených silnic a čas od času jsme museli auto opouštět a tlačit, abychom se dostali blíže k cíli. Povedlo se to v 7.15 hodin ráno 26. února. Jen se sebezapřením jsem oznámil matce Zajícové účel cesty a sdělil několik detailů a zároveň i stihl předání dopisu od Jana. Čtvrt hodiny nato si pro mne došel místní policista a odvedl mě na místní oddělení VB. Po zjištění totožnosti jsem byl zadržen a několik hodin čekal, jak se věci budou vyvíjet. Mezi Vítkovem a Ostravou neustále drnčely telefony. Pravděpodobně se očekával příjezd krajské kriminální služby, avšak nic z toho se v konečné fázi neuskutečnilo pro povážlivou nepřítelň počasí. Čekání na to, co bude dál, trvalo nekonečně dlouho. Můj průvodce - právník a já jsme byli několik hodin o hladu a žízní. Smilování se nám dostalo až po 10. hodině po uskutečněném svolovacím telefonátu z Ostravy. Počínaje skromné občerstvení nám nabídlo nevábné prostředí místní restaurace, kam jsme arci mohli jít pouze za doprovodu policistů, jejichž služební pistole byly uvedeny do pohotovosti. Ani po návratu na služebnu policejního oddělení se nic nedělo. Setrvali jsme tu až do 14. hod., kdy jsme byli propuštěni po souhlasu ostravské kriminálky opět na svobodu a směli opustit Vítkov.

Jenže venku nás čekalo nemilé překvapení. Náš pražský taxikář při jízdě okolím narazil cestou na kámen a ten mu zcela rozbil čelní sklo automobilu. Zachumlaní do dek, jež nám poskytli neznámí nám vítkovští občané, jsme nejprve znovu zamířili do Šumperku.

Vítr skučel a vhněl nám padající sněh do obličej nechráněného automobilu. Jen s vypětím sil jsme šťastně do Šumperku dojeli. Zde se nás ujal zástupce ředitele místního gymnázia Radek Medlík (po listopadu 1989 pak starosta města), jehož zásluhou se podařilo zajistit náhradní přepravu do Prahy, kam jsme doputovali kolem 2. hodiny noční.

Hned ráno o osmé hodině jsem seděl na sekretariátu SVS, když dvě hodiny nato došla informace, že čtveřice Zajícových spolužáků je ve vlaku mířícím ku Praze, aby na Václavském náměstí držela za nebohého hladovku. Bylo nutné je zarazit a nepřipustit, aby se o to pokusili. Do příjezdu avizovaného vlaku zbývalo všehovšudy asi 20 minut. Sám jsem se pro vyčerpání nemohl na nádraží vypravit. Udělali to ochotně náhodně přítomní studenti vysokých škol. Po jedenácté hodině je přivedli ke mně, abych se jich ujal a byl jim po ruce po celou dobu jejich pražského pobytu. Doprovodil jsem je do sekretariátu Unie středoškoláků a učňů, kde hovořili s představiteli této organizace. Spolu s nimi jsem se zúčastnil i večerního zasedání sněmu Unie, který probíhal v Praze-Břevnově. Navštívili jsme i ministerstvo školství a jednali s náměstkem ministra, aby ministerským pokynem bylo umožněno oslovit mládež ve sdělovacích prostředcích a tak na ni zapůsobit, aby bylo upuštěno od dalších eventuálních lidských sebeobětí. Náměstek ministra však zůstal neoblomný a k celé věci se stavěl z ryze stranických pozic. Uspěli jsme na svých poutích pražskými ulicemi pouze v redakci "Listu", kde vstřícně a s porozuměním vyšla Zajícovým spolužákům vstříc známá redaktorka Eda Kriseová. V redakci časopisu "MY 69" jsme se setkali s novinářem Ludkem Pachmanem, jehož reakce na Zajícův čin byla nepřiměřená, a přesvědčili jsme ho pádnými argumenty o jeho omylu...

Pokračování příště

160 let od narození Hviezdoslava

Pavol Országh Hviezdoslav pocházel z drobné zemanské rodiny, gymnázium studoval v Miškovci, kde vznikly jeho první, zatím maďarsky psané verše, a v Kežmarku. Tady se poprvé seznámil s díly slovenské literatury A. Sládkoviče, S. Chalupky ad. a svou básnickou prvotinu vydal - i díky vlivu J. Matúška - slovensky. Od roku 1870 studoval práva v Bratislavě, kde spolu s Kolomanem Bašem redigoval i almanach mladých autorů Napred (1871), který stál na počátku nové orientace slovenské literatury. Almanach vyvolal bouřlivou polemiku: starší generace v čele s J. M. Hurbanem a Andrejem Trúchlym-Sytianským odsoudila poezii mladých, a v důsledku toho nemohl Hviezdoslav publikovat v jediném tehdejší slovenském literárním časopise Orol. Nicméně ze střetnutí obou uměleckých generací, starší romanticko-sentimentální a nové realistické, které provázelo 70., 80. i počátek 90. let 19. století, vyšel nakonec vítězně realismus. Přitom raná Hviezdoslavova díla slučují oba směry. Po skončení studií Hviezdoslav vykonával své právnícké povolání a současně stále tvořil. Nejplodnější roky svého života, období umělecké zralosti a definitivního přechodu k realismu strávil v Námestově (1879-99). Tady vznikly jeho nejkrásnější lyrické básně, sdružované do myšlenkově tematických celků (Sonety, Letorosty, Žalmy a hymny ad.), i vrcholná díla epická (Hájníková žena, Ežo Vlkolinský ad.). Roku 1899 odešel do "Mekky slovenských básníků" Dolného Kubína, kde napsal své nejvýznamnější drama - tragédii Herodes a Herodiasa, jež představuje vrchol slovenské dramatické tvorby před 1. světovou válkou (premiéru měla v Slovenském národním divadle roku 1923). Z předválečného období pochází i lyrická sbírka Krvavé sonety, která svým protiválečným ostřím jako by předvídala hrůzy nastávajícího konfliktu, a další díla. V květnu 1918 se v Praze Hviezdoslav účastnil oslav jubilea Národního divadla, které přerostly ve všenárodní demonstraci za národní a státní samostatnost, a pronesl tu projev, v němž vyslovil myšlenku bratrského soužití Čechů a Slováků. Jeho básnické dílo představuje celou epochu ve vývoji slovenské literatury, kterou obohatil o nové básnické formy i nový způsob veršování. Svěbytnost a krásu slovenštiny také dokládá četnými překlady vysoké umělecké úrovně ze světové poezie.

(red)

600 LET OD VYDÁNÍ KUTNOHORSKÉHO DEKRETU

Dokončení ze str. 1
stanovisko k přípravám pisánského reformního koncilu. Češi jeho uskutečnění vítají, mluvčí ostatních univerzitních národů pak zcela odmítají. Nepřekvapí, že Václav IV. v okamžiku rozčarování řeší situaci tímto dokumentem:

„Důstojní oddaní milí! Ačkoliv jsme povinni usilovati o prospěch všech lidí vůbec, přece nesmíme jim prokazovati přítěž ke škodě těch, kdož jsou s námi spojeni nějakou účastí. Dávati v lásce přednost cizinci před domácím je zvrácením řádné lásky. Protože si národ německý, naprosto žádného práva obywatelského v Království českém nemající, v jednotlivých záležitostech obecného učení Pražského přivlastnil k užívání tři hlasy, a národ český, oprávněný dědic tohoto království, těší se jen z jednoho hlasu a jeho užívá – my pak, považující to za nespravedlivé a velmi neslušné, aby cizinci a přistěhovanci v hojnosti používali hojnosti majetku domácích obyvatel, kteří mají na něj po právu nárok, nařizujeme vám tímto naším listem mocně a přísně, chťce naprosto tak mti, abyste bez všelikého odporu a vzdoru národ český ve všech poradách, soudech, zkouškách, et cetera, povinně připustili ke třem hlasům a nechali ho od nynějška napříště navždy výsady těchto hlasů užívati a z ní se těšiti. Jinak nečítejte, ač chcete-li se nejpřísněji vystříhati našeho nejžšího hněvu.“

Dnes už víme, že základní myšlenky Dekretu pocházejí od Jeronýma Pražského, formulace samé připravil zkušený právník mistr Jan z Jesenice spolu s Mikulášem Chudým z Újezda, později zvaným z Lobkovic, nejvyšším písařem zemských desek.

Václav IV. tak dal najevo, že se rozhodl následovat francouzský postoj, kdy se Sorbonna začíná vymykáť přímému diktátu římského papeže a je silným zastáncem konciliarismu.

Němečtí mistři se pokoušeli různými způsoby jednání krále zvrátit. Málem se jim to povedlo, ale nakonec uražený král zasáhl mocí. Nechal prostřednictvím svého komisaře Mikuláše Augustinova převzít univerzitní insígnie a předat je novému rektoruvi Zdeňkovi z Labouně. Toho ustanovil do funkce král sám po obstrukcích, kterými němečtí mistři znemožnili svobodnou volbu. Ti se pak v půli května spolu s některými svými žáky, celkem asi sedm až osm set lidí, přesunuli do Mířně, kde pak v Lipsku založili svou vlastní univerzitu. Že šlo o názorové a nikoliv nacionalistické či šovinistické rozhodnutí, dokazují jména jiných německých mistrů a studentů, kteří v Praze setrvali.

Koncil v Pise skutečně totiž zvolil nového papeže, kterému Václav IV. slíbil podporu a poslušnost. Spolu s ním i český sněm a Karlovo učení. Jen arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hazmburku, mladíček ani ne třicetiletý, zůstává rytířsky věrný římskému papeži,

z jehož rukou převzal úřad a tak se (snad i proti své vůli) dostává do tábora tvrdé opozice. Původní papežové se totiž svých úřadů proti všem předpokladům nevzdali. To přiostruje situaci v Praze a v Českém království, kterou slábnoucí choleric král Václav už není schopen zvládnout, třebaže se mu konečně splnila jeho snaha být znovu a řádně jmenován říšským králem. Leč i zde se opakuje situace z církevní oblasti a na tento titul si osobují právo všichni tři předchozí pretendenti – spolu s Václavem jeho bratr Zikmund a bratranec Jošt.

Vývoj pak vede k tomu, že po Husově upálení se česká univerzita emancipuje, je následně papežem (ale i kostnickým koncilem, který měl dokončit dílo setkání pisánského) odmítnuta a přechází pod přímý patronát české šlechty. Podrobněji však tyto události budeme sledovat v dalších zamyšleních.

Také zde se opakuje tragédie Lucemburského rodu – těsně před smrtí panovníka dochází k velmi zásadním událostem, kterým již nemá sílu zabránit. Dva měsíce před smrtí Karla IV. byl zvolen avignonský vzdoropapež a tím vzniká dvojpapežství, před smrtí Václava IV. se rozštěpí univerzita a vybuchuje husitská reformace.

Vladimír Červený

(citace podle "Toulek českou minulostí")

ZPRÁVY

Jan Burian v Písku

Dne 19. února od 19 hodin vystoupí v píseckém Husově sboru písničkář, hudebník, básník a spisovatel Jan Burian. Vstupné je dobrovolné, přijďte včas, abyste si mohli v klidu sednout (sbor bude otevřen od 18 hodin).

(no)

Konkurz

Ekumenická rada církví v České republice, se sídlem Praha 10 Vršovice, Donská 5/370 vypisuje konkurz na zaměstnance sekretariátu ERC v ČR na pozici "koordinátor/ka správy domu". Požadujeme středoškolské vzdělání, znalost práce na PC, znalost anglického jazyka slovem i písmem, členství v některé z členských církví ERC v ČR. Nabízíme stabilní pracovní zázemí, služební byt v místě výkonu práce, odpovídající platové ohodnocení (12 000 Kč/měs.), služební te-

lefon a PC. Náplní práce je kompletní zajištění chodu penzionu v sídle ERC, ekonomický rozvoj a propagace, ubytování hostů, zajištění drobných oprav v domě, asistence při přípravě projektů ERC (Kirchentag, Modlitba za domov apod.).

Nástup od 15. února 2009.

Strukturovaný životopis společně s motivačním dopisem a kontaktními údaji zasílejte do 31. ledna na adresu: Ekumenická rada církví v ČR, Donská 5/370, 101 00 Praha 10-Vršovice, nebo emailem na adresu:

erc@ekumenickarada.cz

Pozvánka na besedu

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 10. února do přízemí kláštera Emazy k besedě s Ing. Petrem Slavíkem z Magistrátu hlavního města Prahy, jejíž téma je Historický vývoj pražské přírody. Začátek je v 17.30 h předpokládáný konec do 19.30 h.

(JNe)

Soutěž pro mladé

Upozorňujeme na soutěž určenou zvláště studentům teologie, ale i dalším mladým do 30 let. Jedná se o sepsání dvoustránkové (1000 slov) teologické eseje na téma: Naděje dnes v Evropě ve vztahu k tématu nadcházejícího 13. Valného shromáždění CEC (Konference evropských církví), které zní: "Volání k jedné naději v Kristu" (srv. Ef 4,4).

Podmínky soutěže naleznete na stránkách Valného shromáždění CEC. Esej má být napsána v angličtině, či němčině nebo francouzštině, neočekává se vědecký článek! Finanční ceny pro vítěze jsou zajímavé, deadline k odeslání je již 15. února. Vítěz/ka bude odměněn/a na Valném shromáždění CEC 19. července v Lyonu.

Podrobnosti na:

<http://assembly.ceceurope.org/index.php?id=238&L=0>

<http://assembly.ceceurope.org>

(Youth Programmes - Youth)

Hana Tonzarová

KALENDARIUM – ÚNOR

1. 2. 1919 - Armádním rozkazem ministra vojenství M. R. Štefánika vydaným za jeho pobytu v Čeljabinsku byl Československý armádní sbor v Rusku přejmenován na Československé vojsko na Rusi. Velitelem byl jmenován J. Syrový, náčelníkem štábu B. Vsetička.

2. 2. 1449 - Zemřel v Říčanech **Menhart z Hradce** (* asi 1390) - český šlechtic, který pocházel z významného panského rodu pánů z Hradce, jedné z větví Vítkovců. Nebyl sice synem majitele nejvýznamnějšího jindřichohradeckého panství, ale už roku 1421 ho získal odkazem bratrance Oldřicha (IV.) z Hradce. Jeho otec byl horlivým přívržencem husitství, což synovi zajistilo důvěru kališníků, ale on sám se už roku 1421 pokusil napadnout Žižku, byl však zajat a vězněn v Příběnicích. V roce 1425 se znovu neúspěšně střetl s tábory vedenými Bohuslavem ze Švamberka, ale poté se přidal na jejich stranu a roku 1427 s nimi bojoval v bitvě u Tachova proti čtvrté křížové výpravě. Postupně se stával uznávaným náčelníkem české šlechty. V bitvě u Lipan stál na straně panské koalice a pak se účastnil tažení Albrechta Habsburského proti Táboru. V době Albrechtovy smrti v roce 1438 byl nejvyšším purkrabím a v následujícím období propukající anarchie se snažil udržet v zemi mír. Vedl několik poselstev do Uher s cílem dosáhnout přítomnosti Ladislava Pohrobka v Čechách, ale bez úspěchu. Byl ochoten ke spolupráci s římskými katolíky. V květnu 1448 tajně odpřisáhl papežskému legátu Carvajalovi, že se vzdává kalicha. Nebezpečí, které se rýsovalo v možném splnutí umírněných kališníků s římskými katolíky, bylo jedním z podnětů rozhodného vystoupení Jiřího z Poděbrad. V jeho sporech s Oldřichem z Rožmberka se Menhart postavil na římskokatolickou stranu. Po dobytí Prahy ho Jiří zajal a uvěznil na Poděbradech. Starý šlechtic zde však onemocněl, a proto byl propuštěn na závazek. Již den nato zemřel při cestě na Karlštejn, a proto jeho syn Oldřich obžaloval Jiřího z Poděbrad, že otec otrávil, nemohl však předložit žádné důkazy.

2. 2. 1849 - Narodil se ve Vyšném Kubíně **Pavol Országh Hviezdoslav** (+ 8. 11. 1921 v Dolnom Kubíně) - slovenský básník a překladatel, který patřil po celé půlstoletí k vedoucím osobnostem slovenské literatury - viz i str. 3.

3. 2. 1909 - Zemřel v Praze **Antonín Rezek** (* 13. 1. 1853 v Jindřichově Hradci) - historik, pedagog a politik, který mj. spolupracoval s Tomkem na jeho monumentálních dějinách Prahy. Zabýval se zejména českými politickými dějinami 16. a 17. století a dějinami českého náboženského hnutí. Býval již ve své době považován za jednoho z pokračovatelů F. Palackého. Roku 1883 založil Sborník historický a po jeho zániku byl v roce 1895 při vzniku Českého časopisu historického, který je dosud nejprestižnějším časopisem pro historické vědy u nás. Ujal se také podílu na chystané *Českomoravské kronice*, a to monografií nazvanou *Dějiny saského vpádu do Čech* (1631-1632) a *Návrat emigrace* (1889). Jeho hlavní dílo *Zvolení a korunování Ferdinanda I. za krále českého* (1877) vyšlo vzápětí v poněkud pozměněné verzi jako *Dějiny vlády Ferdinanda I. v Čechách* (1878), *Dějiny prstonárodního hnutí náboženského v Čechách od vydání tolerančního patentu až do naší doby* (1887) mají svoji životnost a historickou platnost doposud.

3. 2. 1909 - Bienerthova vláda předložila říšské vládě dvě předlohy týkající se Čech: 1. Úpravu jazykových poměrů u soudů a státních úřadů; 2. Návrh na vytvoření krajského zřízení s dvaceti krajskými úřady jako mezičlánkem mezi okresy a místodržitelstvím. Čeští radikálové nejruznější stranické příslušnosti (včetně agrárníků) odpověděli obstrukcí.

4. 2. 1719 - V Praze vyšly první české periodické noviny s názvem *Pražské poštovské noviny*, z rozličných zemí a krajín přicházející (Český postilion). Vycházely dvakrát týdně a začal je vydávat K. F. Rosenmüller, majitel knihtiskárny na Uhelném trhu. Tiskly se do roku 1772, pak pro nedostatek odběratelů (jen čtyři) zanikly a obnoveny byly po deseti letech.

7. 2. 999 - Zemřel kníže **Boleslav II.**, který bývá označován za zakladatele jednotného českého státu a podporovatele křesťanství (vedl do země benediktinský řád, došlo k založení prvních klášterů - ještě krátce před svou smrtí dal podnět k založení kláštera sv. Jana na Ostrově u Davle). Novým knížetem se stal nejstarší z trojice jeho synů Boleslav III. (zvaný Ryšavý) [999-1002]. Čechy se staly nadlouhu jablkem sváru a procházely hlubokou krizí.

7. 2. 1869 - Narodil se v Klenčí pod Čerchovem **Jindřich Šimon Baar** (+ 24. 10. 1925 tamtéž) - římskokatolický kněz, prozaik, básník a národopisec, díky němuž byl a je pro řadu generací obraz života v jižních Čechách zakotven právě tak, jak ho Baar vykreslil ve svých prózách. Ať už se jedná o povídky (*Pro kravičku*), román *Jan Cimbur* (1908) či kronikařsky pojatou trilogii (*Paní komisarka*, *Osmačtyřicátíci*, *Lusy*; původně to měla být tetralogie, ale Baar dílo nedokončil) či půvabné vyprávění *Hanýžka a Martínek*. Nelze ovšem opominout ani jeho národopisnou činnost - *Chodské povídky a pohádky* (1922).

8. 2. 1449 - Ve Strakonících se podařilo (po mnoha jednáních) Oldřichovi II. z Rožmberka vytvořit tzv. strakonickou jednotu, k níž se kromě šlechty z jižních a západních Čech přidal i vůdce zbytku tábořského svazu Oldřich ze Strážnice. Jednota byla namířena proti Jiřímu z Poděbrad.

8. 2. 1819 - Zavedeno bylo berní provizorium. Základem pozemkové daně byly výpočty josefínského katastru, avšak hrubý výnos pozemků byl převeden na čistý výnos. Berní provizorium odstraňovalo rozdíl ve zdanění panské a panské půdy. Začalo platit od 1. listopadu 1820. Berním provizorium zůstaly nedotknuty další daně (nápojová, třídní a osobní, dědická, výdělková, příspěvková na rozličné fondy).

(red)

OKIENKO DO SÚČASNEJ SLOVENSKEJ LITERATÚRY

Dokončení ze str. 1
že je lepší než ostatní, ale je kouzelná, s úžasnou zápletkou, popisná - příhoda "Dievča v koženom kabáte". Literární forma gradujících stupňů vlastní zápletky je tak strhující, že jsem po chvíli přisedl do popsaného kupé jedoucího vlaku a s barvitostí vyjádření jsem se ztožnil. Přisedl jsem si do kupé, v představě prožíval to, co bylo zapsáno, a náhle z toho všeho jsem byl přenesen do jiného času dvou primitivních vyšetřovatelů, kteří podobně děvče v krásném koženém kabátě vytrhli z reality studentského života, krásného, přímého, radostného, do let totalitního bytí. Hloupé otázky hloupého fízla úměrně intelektu a rozhledu tázajícího se. Reakce nevinnosti a naviťy končí hrubým obviněním, útokem dvou primitivů s plackou STB

moci - „A ešte ste aj drzá. Ste vynávačka amerického systému aj v obliekaní... Vaša kamarátka si sťažovala na váš kabát...“ Napětí tohoto tragického výroku končí rozhodnutím mladé dívky: „Ako som povedala, dajte ho tej, ktorá ma udala.“ Autorka Hedviga Kra-márová popsala pravděpodobně vlastní životní příhodu. Nezatrpkle, s od-povědí, jak dál. Identifikace čistého s nečistým, mladí s mocí. Přečtěte si. Jde o dílko, mám na mysli celý sborník, který vám, čtenáři, teď i mně, osvětlí myšlenkové pochody moudrých žen.

ThDr. Jan Hradil, Th.D.

* Glosa

"Ako preklenúť cesty zarúbané?"

Je už notoricky známe, ako ťažko sa u nás vydávajú knihy. Predovšetkým

dobré knihy. Ešte ťažšie ako dcéry! Vydavateľstvá posielajú autorov i autorky po žobraní: Hľadajte si sponzorov, trebárs medzi úspešnými a bohatými firmami, nech vám prispedia na výrobu vašej knihy! Počul som už aj ja o tom, že podaktoré úspešné firmy na Slovensku nestačia žobravých autorov zdvorilo odmietat s odkazom, že možno raz, v blízkej, v horšom prípade vzdialenejšej budúcnosti. Pokrok je nezadržateľný, žobravých mníchov vystriedali žobraví autori.

Napriek tomu na Slovensku existuje a vyvíja úspešnú edičnú činnosť agilné občianske združenie zvané Femina, klub slovenských spisovateliek. Vydal už dve antológie prózy, poézie a satiry. V tomto klube sa nehovorí o tom, čo sa nedá, čo je celkom vylúčené, ale o tom, ako čosi podniknúť, ako to zabezpečiť... Mohol by byť príkladom aj chlapom: ako spojiť svoje sily proti nepriazni vydavateľského osudu v kapitalistickom svete. Pre autorky jednotlivých segmentov v týchto antológiách je to akási "predletová príprava" - ako sa časom pusťú na vlastných krídlach do individuálneho letu literárnym svetom v podobe vlastnej knihy. Sponzora napokon možno odmeniť sériou týchto vydaných kníh, aby mohol zaradiť do darčkových balíčkov medzi upomienkové predmety pre svojich klientov aj knihu. A to ešte nie je všetko! Pri zborníkovej metóde sa dá od zúčastnených autorov povyberať základná nevelká suma, ktorá vytvorí východiskový "kapitálík".

Ale vrátme sa ku zborníkovej metóde. Dozaista je to metóda vhodná na základnú autorskú aktivitu. Pomáha udržiavať dobré meno autorov, povedomie o ich tvorbe.

To najdôležitejšie ale na koniec. Je to cesta, ako trochu, aspoň trošičku, vybabrať s týmto nespravodlivým a patologickým postojom, ktorého nositelia sú takí hluchí vo vztahu k hodnotám, ale takí prajní vo vztahu ku smotánkam a iným gebuzinám.

Milan Kenda

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

MÉ BŘEMENO NETÍŽÍ (Mt 11,30)

Asi tušíte, že dnešním úkolem je najít mezi oběma obrázky pět rozdílů.

(Řešení z minulého čísla: Hled' tedy, at' světló v tobě není tmou.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz
Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9